

Programmi koostaja ja vastutaja	Rahandusministeerium, strateegia- ja finantsosakond
Programmi kinnitamise aeg	{regDateTime}
Dokumendi sisu kasutamise selgitus	Dokumendis toodud info on sisendiks riigi eelarvestrateegia (RES) ja riigieelarve koostamise (RE) protsessis. Programmi eelnõu kohandatakse lähtuvalt RES-i ja RE otsustest. Programmi kinnitab minister käskkirjaga peale riigieelarve Riigikogus vastu võtmist.

Tulemusvaldkond	Riigivalitsemine
Tulemusvaldkonna eesmärk	Elanikkonna vajadustega arvestav ühtne ja tõhus riigivalitsemine
Valdkonna arengukava	-
Programmi nimi	Halduspoliitika programm
Programmi eesmärk	Eesti riik on arukalt ja avatult hoitud, riigi ressursid tõhusalt hallatud ja riigi töö efektiivselt korraldatud, otsuste tegemiseks on tagatud kvaliteetne ja usaldusväärne statistika.
Programmi periood	4 aastat (2025-2028)
Peavastutaja	Rahandusministeerium
Kaasvastutajad	Statistikaamet, Riigi Tugiteenuste Keskus, Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus, Riigihangete vaidlustuskomisjon

Sisukord

Sissejuhatus	3
1. Programmi eesmärk, mõõdikud ja rahastamiskava	4
2. Positiivsed arengud valdkonnas	5
3. Olulisemad programmi tegevused riigi eelarvestrateegias.....	6
4. Programmi tegevused ja teenused.....	7
Tegevus: Riigi halduse korraldamine	7
Teenus: Riigi personalipoliitika kujundamine.....	9
Teenus: Riigivalitsemise valdkonna arendamine	10
Teenus: Riigi kinnisvarapoliitika ja selle elluviimise koordineerimine	10
Teenus: Riigihangete poliitika kujundamine	12
Teenus: Riigihangetealaste vaidlustuste lahendamine	13
Teenus: Riigiabi poliitika ja regulatsiooni elluviimine	14
Teenus: Riigi osaluspoliitika kujundamine	15
Tegevus: Riigi tugiteenuste pakkumine	16
Teenus: Personali- ja palgaarvestus	17
Teenus: Finantsarvestus.....	18
Teenus: Riigihangete korraldamine.....	18
Teenus: Toetuste kasutamise korraldamine	18
Teenus: Dokumendihaldus- ja arhiiviteenus	19
Teenus: IT äriteenused	20
Teenus: Töökohateenuse allhange.....	20
Teenus: Riigimajade korraldamine	22
Tegevus: Riikliku statistika tegemine.....	23
Teenus: Riikliku statistika tegemine	23
Teenus: Statistikaalaste tellimustööde tegemine	25
5. Programmi juhtimiskorraldus.....	25
LISA 1. Halduspoliitika programmi teenuste rahastamiskava	26

Sissejuhatus

Joonis 1. Tulemusvaldkonna Tõhus riik programmid ja eesmärgid.

Alates 2025. aastast nimetati tulemusvaldkond uue nimega “**Riigivalitsemine**” ning varasema kuue asemel on valdkonnas **neli** programmi. Regionaalpoliitika programm liikus tulemusvaldkonda “Elukeskkond, liikuvus ja merendus” ning Rahandusministeeriumi programmid “Riigi rahandus” ja “Finantspoliitika” liideti üheks programmiks “Rahatark riik”.

Halduspoliitika programmiga panustatakse riigi eelarvestrateegias seatud tulemusvaldkonna „Riigivalitsemine“ eesmärgi „Elanikkonna vajadustega arvestav ühtne ja tõhus riigivalitsemine“ saavutamisse. Programm hõlmab avaliku teenistuse arendamist ja riigi personalipoliitika, osaluspoliitika, kinnisvara, riigihangete ja riigiabi poliitika kujundamist ja õigusloomet ning riiklikku ja haldusjärelevalvet riigihangete alal. Halduspoliitika valdkond hõlmab ühtlasi riikliku statistika tegemist ning kesksete tugiteenuste pakkumist riigis. Programmiga mõjutatakse kõige enam keskvalitsuse sektorit tulemusvaldkonna eesmärkide täitmisel.

Halduspoliitika programm panustab **riigi pikaajalise arengustrateegia „Eesti 2035“** valdkondade vajalike muutuste saavutamisse:

1. **Majandus ja kliima:** Lähme üle kliimaneutraalsele energiatootmisele, tagades energiapuulgeoleku.
2. **Ruum ja liikuvus:** Planeerime ja uuendame ruumi terviklikult ja kvaliteetselt ning ühiskonna vajaduste, rahvastiku muutuste, tervise ja keskkonnahoiuga arvestavalt.
3. **Riigivalitsemine:** Parandame riigi ja kohaliku omavalitsuse üksuste teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust ning vaatame üle vastutuse jaotumise; Suurendame valitsemise ühtsust ja tagame riigi sujuva toimimise.

Eesti on koos 198 liikmega Pariisi leppe osapool. Pariisi leppe eesmärgiks on hoida globaalse soojenemise tase alla 1,5 kraadi. Samuti on Eesti Euroopa rohelse kokkuleppe osapool, mille eesmärgiks on vähendada 2030. aastaks kasvuhuonegaaside heidet 55% võrreldes 1990. aastaga ja saavutada kliimaneutraalsus 2050. aastaks. Seatud kliimaeesmärgid mõjutavad laialdaselt nii Euroopa Liidu kui erinevate riikide poliitikaid ning nende saavutamisse aitavad panustada halduspoliitika programmis kavandatud tegevused.

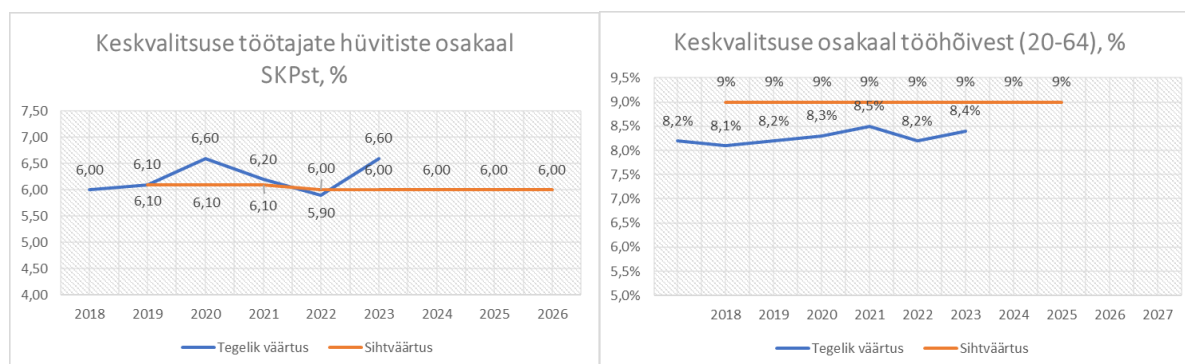
Eesmärkide saavutamiseks suurendatakse pidevalt valitsemise ühtsust ja riigi sujuvat toimimist ning parandatakse teenuste kvaliteeti ja kättesaadavust. Fookuses on üha enam koostöö kasvatamine, et tegutseda ühtsena eesmärkide täitmisel ning uuteks väljakutseteks valmistumisel, samuti valitsus- ja halduskorralduse paindlikkus prioriteetsete teemadega tegelemisel, ametkondade ümberkorraldamisel ja ressursside juhtimisel.

Suure osa programmi mahust moodustavad kesksed tugiteenused, mida pakuvad Rahandusministeeriumi ühisosakond, Riigi Tugiteenuste Keskus ja Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus. Riikliku statistika tegevuse eelarve on peamiselt Statistikaameti juhtida.

1. Programmi eesmärk, mõõdikud ja rahastamiskava

Tabel 1. Halduspoliitika programmi mõõdikud ja sihttasemed, perioodil 2018-2035.

Programmi eesmärk:	Eesti riik on arukalt ja avatult hoitud, riigi ressursid tõhusalt hallatud ja riigi töö efektiivselt korraldatud, otsuste tegemiseks on tagatud kvaliteetne ja usaldusväärne statistika.								
Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2025	2028	2035
	Sihttase								
Keskvalitsuse töötajate hüvitiste osakaal SKPst, %,<=	6%	6,1%	6,6%	6,2%	5,9%	6,6%	6%	6%	6%
Keskvalitsuse osakaal tööhõivest (20-64), %,<=	8,1%	8,2%	8,3%	8,5%	8,2%	8,4%	9%	9%	9%
Statistika tarbija rahuloluindeks	42	71	73	72	76	82	79	82	90

Joonised 2 ja 3. Halduspoliitika programmi valitud mõõdikud.

Tabel 2. Halduspoliitika programmi eelarve ja selle täitmine tegvuste lõikes, perioodil 2025-2028.

Programmi eelarve täitmine tegevuste lõikes, tuhat eurot	Eelarve		Eelarve prognoos		
	2024	2025	2026	2027	2028
Halduspoliitika programm	97 702	112 388	110 379	118 637	128 721
Tegevus: Riigi halduse korraldamine*	24 705	37 680	35 124	45 962	58 770
Tegevus: Riigi tugiteenuste pakkumine**	60 096	62 169	64 166	61 797	59 073
Tegevus: Riikliku statistika tagamine	12 901	12 539	11 089	10 879	10 879

* Riigi halduse korraldamise tegevuse eelarves sisalduvad kasvuhoonegaaside kvoodimüügitulust ning moderniseerimisfondi vahenditest rahastatavad toetusmeetmed, mille mahud aastate vahel varieeruvad tulenevalt meetmete rakendamise ajakavast.

** Riigi tugiteenuste pakkumise tegevuse eelarve muutub peamiselt seoses ühtsete rendilepingute sõlmimisega riigimajades ning IT investeringute amortisatsioonikulu muutustega aastate lõikes.

2. Positiivsed arengud valdkonnas

- Rahandusministeeriumis valmis **riigireformi tegevuste ja arengute tagasivaade** ning vajadustest ja väljakutsetest lähtuv **analüüs riigivalitsemise arengusuundade kohta**. Edasiste fookustena täitevvõimu tasandil toodi analüüsis esile riigivalitsemise strateegilist korrastamist, riigi teenuste ja tugiteenuste selgemat juhtimist, riigi andmevaldkonna arendamist, haldusalade ülese paindlikkuse loomist, sisebürokratia vähendamist, regionaalse tasakaalu tagamist ja inimesekesksete põhimõtete laialdasemat rakendamist (st kodanike kaasamine nii õigusloome kui ka teenuste arendamise protsessidesse). Rahandusministeerium keskendub lähiaastatel riigi teenuste ja tugiteenuste juhtimise ühtlustamisele.
- **Paindlike töökorralduse mudelite soodustamine** suurendab riigi kui tööandja atraktiivsust, mitmekesistab riigiasutuste valikuid värbamisel (sh asutusevaheline roteerumine), toetab riigile vajaliku tööjõu olemasolu regioonides, soodustab maapiirkondadesse kolimist ning võimaldab kasutada optimaalselt regioonides asuvat kinnisvara ja tööpindu. Avaliku teenistuse pühendumuse ja rahulolu uuringu kohaselt suhtutakse avalikus teenistuses paindliku töövormi kasutamisse toetavamalt kui erasektoris. Paindlikku töökorraldust toetab ka riigi kinnisvarapoliitika, luues töökohti üle Eesti.
- **Riigi kinnisvaraportfelli** juhitakse 2021. aastal Vabariigi Valitsuse heaks kiidetud põhimõtete alusel. 2023. aastal valmis **kinnisvararegistri arendus**, mis **lõi eeldused registripõhistele juhtimiskavadele ja juhtimislaudadele üleminekuks ning andmepõhise juhtimisinfo loomiseks**.
- **Riigi osaluspoliitikas** jätkub osaluste detsentraliseeritud juhtimine, kuid poliitikat kujundab keskselt Rahandusministeerium. Osaluspoliitika paremaks rakendamiseks on kinnitatud **riigi osaluspoliitika põhimõtted** (uuendamist alustati 2024. aastal ja kinnitatakse Vabariigi Valitsuses hiljemalt 2025. aasta alguses), äriühingute nõukogude liikmete valimiseks on moodustatud nimetamiskomitee (tegutseb kaheksandat aastat) ning Tartu Ülikooli kaasabil on valminud käsiraamat, et abistada nõukogu liikmeid nende ülesannete täitmisel.
- **Riigihangete korraldus** on jätkuvalt **tõhus ja läbipaistev**. Riigihangete 2023. aasta ülevaate põhjal korraldati Eestis **e-riigihankena** 97 protsenti hangetest. Vaidlustatud riigihangete osakaal on madal, ulatudes 2023. aastal 1,7 protsendini kõigist riigihangetest.
- 2023. aasta novembris leppis valitsus kokku **riigihangete läbiviimise strateegilistes põhimõtetes**: keskkonnahoidlikkuse, sotsiaalse vastutustunde ja innovatsiooni toetamine, julgeolekuriskidega arvestamine ning mõistlikkuse ja usaldusväärsuse tagamine.

- 2023. aastal algas Eestil Euroopa Liidu rahastatud koostööprojekt Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooniga (OECD), mille eesmärgiks on **Eestile sobivaks kohandada Euroopa riigihankeametnike kompetentsimudel** ja arendada ning edendada riigihankeametnike kogemusi ja teadmisi, eelkõige keskkonnahoidlike, sotsiaalselt vastutustundlike ja innovatsiooni edendavate riigihangete korraldamiseks.
- **Kesksete tugiteenuste** pakkumisel Riigi Tugiteenuste Keskuse (RTK) poolt on enim kasutajaid arvestusteenustel (84% keskvalitsuse üksustest), kasvamas on riigihangete korraldamise teenuse kasutajate osakaal (51%). 2024. aastal jõudis edukalt lõpule dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse pilootprojekt, mille tulemusena töötati välja teenusmudel ja mille edasiarendamine jätkub. 2024. aasta augusti seisuga osutab RTK dokumendihaldus- ja arhiiviteenust 15 riigiasutusele ja juhib ühtse dokumendihaldussüsteemi arendamist. Oluline teetähis oli struktuurivahendite 2014–2020 perioodi samaaegne lõpetamine uue, 2021–2027 perioodi, käivitamisega.
- Statistikaametis töötati jätkuvalt **kliendisõbralikumaks muutumise nimel**, et nii statistika visualiseerimise edasiarendused kui ka uue ja olulise **informatsiooni aja- ja asjakohase esitamine** (näiteks rohepöörde trendide ja ukrainlased tööturul kiirstatistika) jõuaksid uuele tasemele. Tarbijate rahulolu kasv jätkus.
- Statistikaameti 2023-2030 strateegia üheks oluliseks eesmärgiks on **andmeesitajate halduskoormuse vähendamine** 2028. aastaks 238 tuhande tunnini (2023. aastal oli see 295 tuhat tundi). Sellega seoses jätkab amet reaalamajanduse projekti, uuendab oma andmekogumisteenust (sh andmekogumiskeskonda), kasutab puuduva info saamiseks mudelipõhist hindamist ning andmeid andmekogudest, avaliku ja erasektori infosüsteemidest ja veebist ning vähendab seeläbi valimite suurust ja/või andmekogumise sagedust.
- **Riikliku statistika nähtavus** on oluliselt paranenud. 2023. aasta veebikülastuste arv oli üle 2 miljoni, eelnevatel aastatel 1,6-2 miljonit. Statistikaameti näitajaid avaldati meedias ligi 8500 korda, see on samas suurusjärgus 2022. aastaga, mil avaldati rahvaloenduse andmed ja seetõttu oli meedia huvi tavapärasest suurem.

3. Olulisemad programmi tegevused riigi eelarvestrateegias

- **Riigihalduse ja avaliku teenistuse prioriteediks on paindliku valitsemiskorralduse arendamine** (sh kesksete tugiteenuste laialdasem kasutuselevõtt valitsemisalades, riigiasutuste optimaalsem korraldamine ja vara kasutamise tõhustamine) ja avaliku teenistuse terviklik, ressursitõhus ja sihipärane arendamine (sh avaliku teenistuse seaduse ja rakenduspraktika muutmine).
- **Riigi kinnisvara** valdkonnas on prioriteediks portfelli tõhustamine ja kinnisvarakulude kokkuhoid. Toetame varade RKAS-ile võõrandamise jätkamist ning töötame välja suunised optimaalseks büroopindade kavandamiseks ja majandamiseks. Läheme üle registripõhiste juhtimiskavadele ja -laudadele, vähendamaks töömahukat andmekogumist ja toetamaks paremaid juhtimisotsuseid.
- Riigi osalusega äriühingute ja asutatud sihtasutuste hea juhtimine ja tegevuse tõhusus vajavad järjepidevat tähelepanu. **Osaluspoliitika põhimõtete värskendamist** alustati 2024. aastal ning vajadusel muudetakse riigivaraseadust 2025. aastal.
- Riigihangete valdkonnas on fookuses riigi strateegilisi arengusuundi toetavate ehk **väärtuspõhiste riigihangete edendamine**. Koostatud on strateegiliste põhimõtete rakendamise tegevuskava ning kvaliteedipõhiste näidiskriteeriumid on integreeritud riigihangete registrisse. Väljakutseks on hankespetsialistide kompetentside tõstmiseks süsteemse võimekuse loomine.
- **Riigiabi valdkonna väljakutseks on ulatuslikuma ülevaate omamine**, kui palju ja kellele on ettevõtluse toetamiseks abi antud, et oleks võimalik paremini hinnata abi mõjusust ja samal ajal

vältida ebaseadusliku riigiabi andmist. Selleks on plaanis analüüsida riigiabi ja vähese tähtsusega abi registri vastavust nõuetele ning kasutajate vajadusele. Edasise arenduse osas on väljakutseks eelarvelised vahendid.

- RTK eesmärk on ühtsete ja kliendisõbralike tugiteenuste pakkumiseks terviklahenduste loomine. Üheks olulisemaks tegevuseks eesmärgi täitmisel on **uuendatud majandusarvestuse tarkvara eelanalüüs ja juurutamine** enne 2028. aastat, mil lõpeb senise tarkvara kasutajatugi (väljakutseks on eelarvevahendite leidmine). Uuendustele üleminek nõuab lisaks tarkvarale ka seotud süsteemide (sh veebipõhine aruandluskeskkond, riigitöötaja iseteenindusportaal jm) liidestuste üleviimise analüüsimist ja vajalike uuenduste juurutamist.
- **Kvaliteetse statistika õigeaegse ja tõhusa tootmise ning Euroopa Liidu õigusaktidele vastavuse tagamiseks** toimuvad Statistikaametis 2028. aastani põllumajandus-, keskkonna-, rahandus- ning rahvastiku- ja sotsiaalstatistika tootmise mahukad arendused ning uue statistika koostamine. Jätkub **riikliku andmehalduse arendamine**, sh riigi põhiantmete määramine ja riigi käsutuses olevate andmete kirjeldamine, mis panustavad otseselt riigiülese digipöörde eesmärkide saavutamisse läbi andmete korrastamise nende korduvkasutamiseks. Ameti järgmise viie aasta strateegilised prioriteedid leiab ameti uuest arengukavast¹.

4. Programmi tegevused ja teenused

Tegevus: Riigi halduse korraldamine

Tegevuse eesmärk: Riigi ressursid, nii inimesed kui ka vara, on arukalt hallatud.

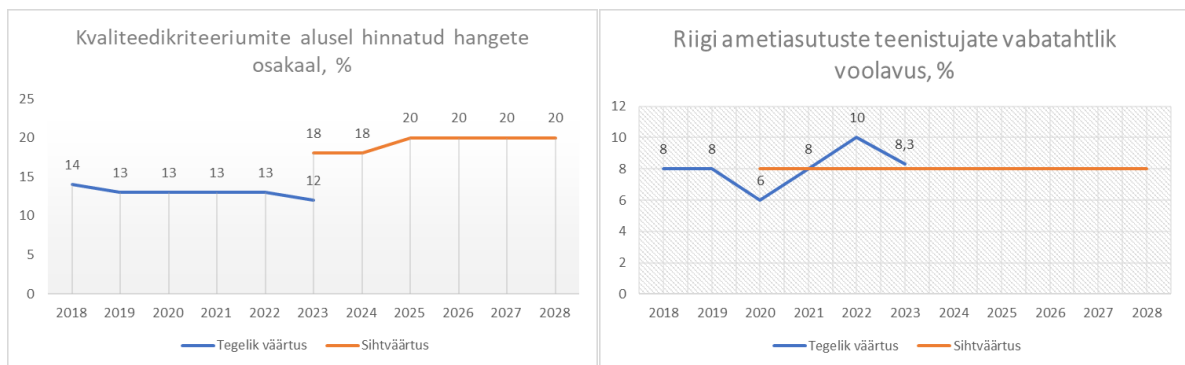
Tabel 3. Riigi halduse korraldamise mõõdikud ja sihttasemed, perioodil 2018-2028.

Mõõdik	2019	2020	2021	2022	2023	2025	2026	2028
	Sihttase							
Riigi ametiasutuste teenistujate pühendumus indeks (5 palli skaalal)	-	-	3,70	-	3,60	-	-	-
Euroopa Komisjoni hinnang riigihangete korraldusele (metoodika muutus, 12 näitajat, siht 100% rohelised)	roheline	roheline	kollane	66,6%	66,6%	75%	75%	75%
Kinnisvarahalduse tsentraliseerituse määr, %	79%	83%	82%	83%	86%	85%	85%	85%
Riigi ametiasutuste teenistujate vabatahtlik voolavus, %	7,7%	6,1%	8,3%	10%	8,3%	5-8%	5-8%	5-8%
Riigi ametiasutuste personali stabiilsusindeks, %	90,7%	91,2%	90,9%	90%	88,3%	90%	91%	91%

¹ Statistikaameti arengukava 2023-2030 <https://www.stat.ee/et/statistikaamet/meist/strateegia>

Keskvalitsuse keskmine palk võrdluses Eesti keskmise palgaga	1,25	1,28	1,26	1,27	1,32	1,21-1,25	1,21-1,25	1,21-1,25
Riigi ametiasutuste koolituskulude osakaal töajookuludest, %, ≥	1,02%	0,68%	0,76%	0,98%	1%	1,02%	1,02%	1%
Euroopa Komisjoni negatiivsete riigiabi otsuste arv	0	1	0	0	0	0	0	0
Riigiabi nõustamisteenuse kliendirahulolu (10-palli skaalal)	-	-	-	8	-	-	8	-
Riigihangete rahalise mahu osakaal riigieelarve kuludest, %	26%	32%	28%	41%	35%	30%	30%	30%
Keskmine pakkujate arv hankes	4	4,60	3,64	3,51	4,10	4	4	4
Kvaliteedikriteeriumite alusel hinnatud hangete osakaal, %	13%	13%	13%	13%	12%	20%	20%	20%
Kohtusse kaevatud ning kohtu poolt hankeasjana sisuliselt läbi vaadatud vaidlustuskomisjoni otsuste jõusse jätmise määr, %	74%	72%	78%	80%	83%	78%	78%	78%
Kasumlikult tegutsevate riigi äriühingute osakaal kõigist riigi äriühingutest, %	30%	22%	12%	35%	24%	60%	60%	60%
Kulutõhususust parandanud riigi sihtasutuste osakaal, %	26%	30%	46%	56%	55%	65%	70%	70%
Energiatõhususe miinimumnõuetele vastavaks viidud m2 osakaal miinimumnõuetele mittevastavast portfelist, %	3%	1%	2%	1%	2%	3%	3%	3%

Joonised 4 ja 5. Halduspoliitika programmi valitud mõõdikute joonised.

Tegevuste kirjelduses kasutatud sümbolite tähendused: ⚡ Väljakutsed; 🧑 Uuringud ja analüüsid; ! Projektid; 🖨 IT-arendused; 👥 Koolitused; 🧠 Pidevad tegevused

Teenus: Riigi personalipoliitika kujundamine

Eesmärk: Riigi töötajaskond on võimekas ning kohaneb ühiskonna muutuvate vajaduste ja võimalustega.

Vajab tähelepanu:

 Personalipoliitikas on jätkuvaks probleemiks **tööaliste elanike vähenemine ja vananemine**. Väljakutset pakuvad ka jätkuvad kriisid. Rahvastikuproгноosi järgi väheneb tööeline elanikkond aastaks 2040 umbes kuus protsenti. Eesmärgiks on olnud hoida valitsussektori töötajate osakaal tööelises elanikkonnast stabiilsena, kuid viimaste aastate kriiside ja tööaliste elanike arvu kahanemise tõttu pole seda eesmärki täita suudetud. Valitsussektor moodustas 2023. aastal tööelises elanikkonnast 15,8 protsenti (siht oli 15,2 protsenti).

 Avalik teenistus täidab riigi ülesandeid, mistõttu peavad asutustes töötama pühendunud ja kompetentsed inimesed. Selleks, et kvalifitseeritud spetsialiste hoida ja värvata, peavad **töötasu, töötingimused ja arenguvõimalused olema konkurentsivõimelised erasektoriga**. Rahvastiku vähenemist ja riigi rahanduse keerulist olukorda silmas pidades peame leidma tasakaalu, kuidas piiratud ressursside tingimustes leida vajalikud kompetentsid ja teenistujaid motiveerida.

 2022. aastal rekordini jõudnud avalike teenistujate koguvoolavus vähenes 2023. aastaks, jäädes siiski kõrgemale kui 2018-2021. Peamiselt lahkutakse töölt liiga suure töökoormuse tõttu. Samuti on väljakutseks ekspertide hoidmine teenistuses - igal aastal lahkub ca 60 protsenti kuni nelja-aastase staažiga teenistujaid.

 Avalike teenistujate arendamine on praegusel kriiside ja muutuste ajal väga oluline. **Olulised koolitusteemad on juhtide järelkasv, muudatuste juhtimine, kriisijuhtimine ja digipädevused**. Kuna 2023. aastast välisvahendeid enam kesksekseteks koolitusteks kasutada ei ole, tuleb leida uusi kulutõhusaid viise keskse koolitusvajaduse katmiseks.

Tegevused:

 Eelarveprotsessi ja riigiasutuste juhtimisotsuste toetamine personali- ja palgaandmetega.

 Avaliku teenistuse seaduse rakendamise alane nõustamine ja vajalike seadusmuudatuste ettevalmistamine. Avaliku sektori ja avaliku teenistuse ülevaadete koostamine.

 Ametnikueetika nõukogu töö toetamine. Personali-ja koolitusjuhtide võrgustike eestvedamine.

  Hoobade loomine (nt talendipank, tööampsude mudel, rotatsiooni hoogustamine, vajalikud muudatused avaliku teenistuse seaduses) avaliku teenistuse järelkasvu ja vaheldusrikka karjääriteekonna toetamiseks, et ametnik saaks panustada seal, kus tema oskusi enim vajatakse.

 Sisekoolitusel põhineva keskse koolitussüsteemi loomine, mis tugineb individuaalsele e-õppele ja sisekoolitajate toel läbiviidavatele praktikumidele.

  Avaliku teenistuse andmestiku ülevaatamine (riigi ühtse majandustarkvara kasutajatoe lõppemisel uuele lahendusele üleminekul), et see toetaks poliitikakujundamise otsuseid ning võimaldaks automaatset aruandlust. Ametiasutustele andmestikule tuginevate juhtimislaudade loomine, toetamaks juhtimisotsuseid.

Teenus: Riigivalitsemise valdkonna arendamine

Eesmärk: Haldusorganisatsioon areneb vastavalt riigivalitsemise strateegilistele suundadele ja väärtustele.

Vajab tähelepanu:

Muutuvate oludega kohanemiseks peab riigihalduses suurendama paindlikkust, et tagada valitsemisalade sujuv ja mõistlik ümberkorraldamine ka kiirete muutuste puhul.

Kvaliteetsemaks ja kasutajasõbralikumaks avalike teenuste pakkumiseks on võetud suund teenusepõhisele juhtimisele. See tähendab, et teenuseid arendatakse vastavalt kasutajate ootustele ja vajadustele ning seda toetab organisatsiooni juhtimissüsteem. Teenuspõhise juhtimise rõhuasetused ja vajadused on valitsemisalades üsna mitmekesised, mistõttu on vaja kujundada teenusepõhise juhtimise üldine raamistik.

Riigi tugiteenuseid peab pakkuma võimalikult tõhusalt. Paindliku valitsemiskorralduse üheks eelduseks on keskne tugiteenuste pakkumine. 2023. aastal kujundati ümber mitu ministeeriumi, mis puudutas ligikaudu 700 ametikohta. Ümberkorraldused oleksid sujunud valutumalt, kui kõik asutused oleksid kasutanud keskselt pakutavaid tugiteenuseid.

Riigihalduse reformide mõju hindamine on vähene, sõltudes iga valitsemisala võimekusest. Analüüsimise keskse hindamismetoodika vajalikkust.

Tegevused:

Halduskoormust tekitavate ülesannete pidev seiramine ja ettepanekute tegemine dubleerimise vähendamiseks ja/või koostoime parandamiseks.

- Paindliku valitsemiskorralduse kontseptsiooni loomine, mis arvestab seniste ministeeriumite ümberkorralduste õppetundidega ning pakub erinevaid lähenemisviise ja praktilisi soovitusi vajalike muutuste elluviimiseks.

- Tugiteenuste arvestus- ja juhtimispõhimõtete (nn tugiteenuste kataloogi) kokkuleppimine, et muuta sujuvamaks asutusevahelised ümberkorraldused, parandada koostööd ning toetada teenuspõhist juhtimist ning teenuste võrreldavust.

- Kesksete tugiteenuste jätkuv arendamine, et laiendada teenuse kasutajate ringi ning seeläbi tõhustada teenuse pakkumist.

- Luua kohalikele omavalitsustele ligipääs riiklikele kesksetele lahendustele (nt RTIP, tugiteenused jne) nii, et see ei riivaks autonoomiat, kuid aitaks kokku hoida.

- Andmehalduse valdkonna sobitamine olemasoleva haldusorganisatsiooniga ning sobivate rollide ja vastutusvaldkondade välja pakkumine.

Teenus: Riigi kinnisvarapoliitika ja selle elluviimise koordineerimine

Eesmärk: Riigile põhitegevuseks vajalik kinnisvarakeskkond on tõhusalt korraldatud ja toetab teenuste pakkumist.

Vajab tähelepanu:

 Riigi kinnisvara juhtimiskvaliteedi parendamine. Kinnisvarapoliitilised eesmärgid ja mõõdikud on sõnastatud, kuid puuduvad mõõtmismetoodikad ja sihttasemed. Samuti on probleeme andmete kvaliteedi ja erineva päritoluga andmete ühilduvusega. Proovikiviks on andmepõhise juhtimiseni jõudmine.

 Riigi kinnisvaraportfell on riigile ülejõu käiv. Rahastamismudel on rahavooliselt kulukas, investeeringuprojektid ei püsi kavandatud eelarve piirides ja tähtajas, kinnisvarakulude eelarvestamise mudel ei suuna asutusi kokkuhoiule. Asutused ja ministeeriumid ei tunnetanud sisulist vastutust oma kulude eest.

 Riigi bürookeskkond peab kohanema muutuvate oludega (sh suurenenud kaug- ja hübriid töö osakaaluga) ja toetama paindlikku riigivalitsemist.

 Üle-euroopaliselt püstitatud eesmärk **hoonete energiatõhususele** - minna üle liginullenergia- ja heitevabadele hoonetele, ei ole teadaolevate tehniliste lahenduste ja rahastusmahtude juures saavutatav.

 Riigivara tehingute protseduurid on ajale jalgu jäänud ja liigselt bürokraatlikud. Vallasvara elukaare haldamine on asutustes erinevalt lahendatud ja asutused töötavad selleks töövahendeid välja paralleelselt.

 Kahaneva rahvastikuga piirkondades on väljakutseks elukeskkonna ja **elamumajanduse ümberkorraldamine**, et tagada kvaliteetne elukeskkond. Tühjenevad hooned rikuvad piirkondade elukvaliteeti, kuid kohaliku tasandi küsimuste lahendamine on KOV-ide ülesanne ja sõltub nende võimekusest. Rahandusministeeriumi väljakutse on luua toetav õiguslik keskkond ning pakkuda välja motiveeriv rahastamisskeem.

 Viimaste **omandireformi** juhtumite (sh Mustpeade Maja kaasus) lahendamine on aeganõudev.

Tegevused:

 Riigile vajaliku **kinnisvara planeerimine ja eelarvestamine.** Juhtimiskavade koostamise koordineerimine, riigiülese juhtimis- ja investeeringukava koostamine. Kulude ja investeeringute planeerimine riigi eelarveprotsessis. Selleks vajalike tööprotsesside kirjeldamine ja tõhustamine, juhendmaterjalide ja õigusaktide väljatöötamine, samuti valitsemisalade nõustamine ja koolitamine kinnisvaraotsuste tegemisel.

 Koostöö tegemine Riigi Kinnisvara ASiga riigi **kinnisvarapoliitika põhimõtete rakendamiseks** ja eesmärkide saavutamiseks.

 Jätkata varade võõrandamisega RKAS-ile, et leida optimeerimisvõimalusi ja suurendada paindlikkust. Bürookeskkonna kavandamise põhimõtete väljatöötamine ja juurutamine.

• **Kinnisvarakulude eelarvestamise protsessi muutmine**, et asutused saaksid oma kinnisvarakulusid juhtida sisuliselt, hoonete kasutajatel tekiks motivatsioon jälgida hoonete kasutusefektiivsust ning kulusid ja teha säästlikke otsuseid.

• **Kinnisvara rahastamismudeli analüüs** ja ettepanekute rakendamine.

• **Investeeringute kavandamise protsessi muutmine** koostöös Riigi Kinnisvara AS-iga, et investeeringud jääksid eelarve piiresse ja valmiksid tähtaegselt.

! § **Riigivara seaduse muutmine**, et riigivara valitsemine oleks vähem bürokratlik. Asutuste toetamine kesksete lahendustega vallasvara elukaare haldamisel.

! § Seaduseelnõude väljatöötamine, mis suunaksid **loobutud vara riigi asemel KOV-idele**, kellel on kohalikest oludest parem ülevaade ja kes saavad seeläbi tõhusamalt tühjenevate korterelamute probleemidele lahendusi leida.

! 🏠 **Kinnisvara andmete korraldamine**. Riigi kinnisvararegistri igapäevane administreerimine ja arendamine ning kasutajate nõustamine ja koolitamine. Andmekoosseisude haldamine, andmekvaliteedi tagamine ja parandamine.

! 🧑 **Üleminek registripõhiste juhtimiskavadele ja juhtimislaudadele**, sh võtmenäitajate metoodikate väljatöötamine ja sihttasemete seadmine, et riigi kinnisvara valitsemisel ja otsuste langetamisel tugineda kvaliteetsetele andmetele.

! 🧑 Uute ja rekonstrueeritavate hoonete investeringu maksumuse optimeerimispotentsiaali kindlaksmääramise metoodika väljatöötamise ning teadusnõustamise uurimistöö konkurss.

! 🏠 **Omandireformi lõpuleviimine**. Viimaste vara tagastamise ja kompenseerimise toimingute korraldamine koostöös Maa ja Ruumiameti ja kohaliku omavalitsuse üksustega.

Teenus: Riigihangete poliitika kujundamine

Eesmärk: Riigihanked toetavad valdkondlike poliitikaid, on kulutõhusad, konkurentsi tagavad ja läbipaistvad.

Avalik sektor ostjana on majanduskeskkonnas suur jõud. Igal aastal tegutsevad hankijatena umbes 700 erinevat organisatsiooni ning riik tellib aastas ca 4-5 miljardi euro eest tooteid, teenuseid ja ehitustöid, mis moodustab Eesti SKP-st 12-18 protsenti ja riigieelarvest pea kolmandiku. Seega on avalikul sektoril märkimisväärne mõju turule ning vastutus maksumaksja vahendite kasutamisel oma tegevuste elluviimiseks tagada võimalikult hea tulemus. Riigihanked on avalikule sektorile arvestatavaks töövahendiks oluliste eesmärkide saavutamisel, sh keskkonna-, sotsiaal- ja majanduspoliitikas.

Vajab tähelepanu:

⚡ Kvaliteedikriteeriumite alusel hinnatavate riigihangete tase oli 2023. aastal vaid 12 protsenti hangete koguarvust ja 24 protsenti hangete mahust. Edendamist vajab hangete väärtuspõhisuse suurendamine, mille üheks võimaluseks on muuhulgas riigihangetel **kvaliteedikriteeriumite kasutamine**.

⚡ **Riigihangetes vastandlike eesmärkide taotlemine**, kus mh Euroopa Liidu tasandil soovitakse erinevate poliitikavaldkondade eesmarke saavutada riigihangete kaasabil. Samas võivad need paralleelseesmärgid muuta riigihankeid kulukamateks ja keerukamateks.

⚡ Rahandusministeeriumi pädevuses on anda nõu/aidata riigihangete seaduse kohaldamise küsimustes, kuid spetsiifilistes valdkondades tegelevad ka teised valitsemisalad, mis muudab info killustatuks ja taseme ebaühtlaseks. Kvaliteetse nõustamisteenuse pakkumiseks on **vajalik täiendav riigihangete kompetentside konsolideerimine**, et hoida kokku hangete korraldajate aega ja ressursi.

 Puudub selgus, milliste sammude abil jõutakse erinevates valitsemisalades **olukorrani**, kus **hankijad või vähemalt suurem osa neist hakkaks praktikas strateegilisi põhimõtteid rohkem järgima**, sest soovitud väiksemas mahus viiakse läbi hankeid, mis sisaldavad sotsiaalselt vastutustundlikke ja innovatsiooni toetavaid tingimusi. Kasvab ka ootus, et veelgi enam kasutatakse keskkonnahoidlikke tingimusi. Ka siin saaks koordineeriva rolliga kaasa aidata kavandatav kompetentsikeskus.

 Seni ei ole läbi viidud kvaliteedikriteeriumite kasutamise mõjuhindamist. Mõjude hindamine annab ülevaate, millist mõju avaldab erinevate hindamiskriteeriumite kasutamine hangitava objekti kvaliteedile ja maksumusele.

 Riigihangete korraldamist peetakse liiga keeruliseks ning **protsessi oleks vaja lihtsustada**.

Tegevused:

 Riigihangete seaduse muutmise ja täiendamise eesmärgiga tagada õigusselgus ning vähendada haldus- ja töökoormust.

 Riikliku ja haldusjärelvalve teostamine riigihangete seaduse ja selle alusel antud õigusaktide täitmise üle.

 Nõustamine, juhiste koostamine ja koolitamine, et tagada õigusaktides kehtestatud nõuetest kinnipidamine ja seaduses antud võimaluste paremal viisil rakendamine. Vajaduspõhiselt riigihankepoliitika elluviimist toetavate analüüside läbiviimine. Juhiste andmine riigihankereeglite rakendamiseks muutlikus majanduskeskkonnas ja julgeolekuolukorras. Riigihankeid puudutavate statistiliste andmete töötlemine ja avaldamine ning koostöö tegemine rahvusvaheliste organisatsioonidega.

 Koostada juhendmaterjalid, tegevuskava ja koolitada hankijaid selgitamaks paremini riigi ootusi väärtuspõhiste riigihangete korraldamisel ning anda hankijatele konkreetseid juhiseid, soovitusi, kuidas väärtuspõhisust riigihangetes rakendada.

 Riigihangete läbiviimise strateegiliste põhimõtete rakendamiseks ning hankespetsialistide kvalifikatsiooni tõstmiseks viiakse koostöös OECD-ga ellu Euroopa Komisjon rahastatud projekt. Projekti eesmärk on hinnata strateegiliste hangete olukorda Eestis, töötada välja rakenduslikud meetmed strateegiliste hangete osakaalu tõstmiseks ning analüüsida ja teha ettepanekud hankespetsialistide kvalifikatsiooni süstemaatiliseks tõstmiseks (2023-2025).

 Seirata iga-aastaselt väärtuspõhiste riigihangete parimaid praktikaid väärtuspõhiste riigihangete kasutamise taseme tõstmiseks. Töötada välja riigihangete mõjude hindamise metoodika, mille abil on võimalik analüüsida erinevat liiki hangete mõju nende lõpptulemusele (2026-2027).

 Riigihangete lihtsustamiseks töötatakse välja riigihangete seaduse väljatöötamiskavatsus (2025), mille raames vaadatakse üle senine regulatsioon ning viiakse sisse muudatused, millega riigihangete seaduse regulatsioon muutub selgemaks ja lihtsamaks. Seejärel valmib riigihangete seaduse eelnõu (2025-2026), mille alusel viiakse seadusemuudatused sisse ka riigihangete registrisse, muutes registri kasutamise lihtsamaks ja selgemaks (2027).

Teenus: Riigihangetealaste vaidlustuste lahendamine

Eesmärk: Kohtuvälised riigihangete vaidlused on lahendatud riigihangete seaduses sätestatud alustel ja korras.

Rahandusministeeriumi juures asuv sõltumatu riigihangete vaidlustuskomisjon tagab riigihangetes esitatud vaidlustuste ja kahju hüvitamise taotluste läbivaatamise vastavalt riigihangete seaduses sätestatud menetluskorrale ja tähtaegadele. Vaidlustusmenetluse kaudu on vaidlustuskomisjonil võimalik riigihankepraktikat kujundada ja suunata.

Teenus: Riigiabi poliitika ja regulatsiooni elluviimine

Eesmärk: Riigiabi andmine on kooskõlas EL ja siseriiklike õigusaktidega.

Vajab tähelepanu:

Riigiabi ja vähese tähtsusega abi register **vajab jätkuvalt arendamist**, et oleks vastavuses pidevalt muutuva riigiabi reeglistikuga ja tagatud abi läbipaistvus ning valdkonna statistika kättesaadavus/kõike hõlmavus.

Rahandusministeerium koordineerib riigiabi teemat ja nõustab üldistes küsimustes. Põllumajanduse, metsanduse ja kalandusega seotud abi menetleb Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Transpordisektoris antava abi menetluse eest vastutavad Kliimaministeerium või Regionaal- ja Põllumajandusministeerium. Riigiabi andvaid asutusi on veel rohkem. Kuna riigiabi temaatikaga tegelevad erinevad asutused, siis **pole riigisisene rollijaotus abi saajatele selge** ning tehakse pöördumisi asjasse mittepuutuvatesse asutustesse.

Riigiabi valdkonnas on vaja jätkuvalt selgitada riigiabi reegleid, kuna need on keerulised ja muutuvad pidevalt.

Riigiabi õigusaktide tõlgendamise ainupädevus on Euroopa Komisjonil, samas otsuste ja seisukohtade saamine nendelt on aeganõudev (keskmiselt 5–18 kuud). Väljakutseks on **riigiabi ekspertide vähesus, kes oleks võimelised rakendama riigiabi reegleid, seega on vaja suurendada riigiabi pädevust**. Eriti kriitiline on olukord siis, kui korraga vajavad lahendust mitu suuremat teemat. Reeglite selgitamiseks korraldatakse jätkuvalt koolitusi, nõustatakse abi andjaid ja uuendatakse juhendeid.

Tegevused:

Õiglase konkurentsikeskkonna hoidmise eesmärgil aitab Rahandusministeerium tagada, et riigiabi andjate antud riigiabi on kooskõlas Euroopa Liidu ja riigisiseste õigusaktidega.

Osalemine Euroopa Komisjoni riigiabi töögruppides, et kaasa rääkida Euroopa riigiabi reeglistiku kujunemises.

Riigiabi andjate ja teiste huvitatud osapoolte nõustamine, juhiste avaldamine, riigiabi veebi haldamine, et riigiabi andmist ja saamist puudutav info oleks aja- ja asjakohane.

Riigiabi ekspertide koolitamine, suurendamaks ja parendamaks ülevaadet riigiabi maastikust ja reeglistikust, et abi andjate nõustamine oleks kiirem ja tõhusam.

Viia läbi riigiabi ja vähese tähtsusega abi registri eel- ja ärianalüüs, et parandada registri kvaliteeti ja tagada terviklik teenuse pakkumine kõigi etappide üleselt, kvaliteetse andmehõive- ja töötamise abil. Analüüsi käigus selgitatakse välja vajalikud muudatused andmetes ning registris endas (2025).

Töötada välja riigiabi mõjususe/efektiivsuse hindamise metoodika, mille abil on võimalik analüüsida riigiabi andmise mõju Euroopa Liidu konkurentsile ja kaubandusele (2026-2027).

! Igal aastal Euroopa Komisjonile ja Vabariigi Valitsusele **ülevaate esitamine** antud riigiabi ja vähese tähtsusega abi kohta.

Teenus: Riigi osaluspoliitika kujundamine

Eesmärk: Tõhus riigivara valitsemise korraldus.

Vajab tähelepanu:

⚡ Riigi äriühingute ja eriti sihtasutuste **nõukogude kompetentsus** pole alati piisav omaniku ja asutajate ootuste täitmiseks ning nõukogu koosseisu mitmekesisus pole tagatud.

⚡ Osaluspoliitika põhimõtteid ei ole täielikult rakendatud, kuna **jätakuvalt lahknivad strateegilise- ja finantsjuhtimise eesmärgid, rahastus pole õiglane ning erastamine ei toimu samadel alustel.**

⚡ Riigi osalusega äriühingute kasumlikkus ei ole piisav, et katta riigi investeeritud kapitali tootlust arvestades vastava tegevusvaldkonna riskitaset. Lisaks tavapärasele majandustegevusele ja turutingimustele mõjutavad kasumlikkust negatiivselt ka tegevused, mida riik avalikel eesmärkidel äriühingutelt ootab, kuid mida ei rahastata üldse või piisavalt.

⚡ Riigi osalusega äriühingute ja riigi asutatud sihtasutuste **valitsemine ja juhtimiskvaliteet on ebaühtlane ning valitsejate sisuline huvi on olnud pigem vähene.** Lisaks asutaja ootuste täpsema määratlemise vajadusele on sihtasutuste puhul küsimuseks ka nende majanduslik jätkusuutlikkus. Sihtasutused ei teeni piisavalt omatulu, aga tegevused võivad olla kapitalimahukad. Metoodiliselt keeruline on nii sarnase tegevustega sihtasutuste võrdlemine kui ka sihtasutuste tegevuse ja tulemuslikkuse hindamine.

⚡ Rahandusministeeriumi valitsetavatest äriühingutest on **omaniku ootused** koostatud kõigile ühingutele, välja arvatud AS-ile Levira.

Tegevused:

⚙ Riigi eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemise põhimõtete kaasajastatuna hoidmine lähtuvalt rahvusvahelistest parimatest praktikatest. Riigiasutuste nõustamine eraõiguslikes juriidilistes isikutes osalemist puudutavates küsimustes.

⚙ Järjepidev osaluste ja sihtasutuste vajaduste hindamine ning õigel hetkel osalusest loobumine.

⚙ Riigi osalusega äriühingute nõukogudesse liikmete valimise ettepanekuid tegeva nimetamiskomitee töö korraldamine.

⚙ Vabariigi Valitsusele hinnangute andmine riigi osalusega eraõiguslike juriidiliste isikute suhtes tehtavate otsuste kohta, sealhulgas neid puudutavate finantsküsimuste kohta ning ettepanekute tegemine äriühingute ja sihtasutuste konsolideerimiste ning neis jätkamise otstarbekuse kohta.

! Riigi asutajapoliitika põhimõtete sõnastamine riigi poolt asutatud sihtasutuste juhtimispraktikas, tõstmaks juhtimiskvaliteeti, parendamaks eesmärgistamist ja tulemuslikkust (2025-2026). Selleks võetakse kasutusele sihtasutuste juhtimise tulemuslikkuse hindamismetoodika hanke tulemused.

! Nimetamiskomitee põhimõtete rakendamine äriühingute nõukogudes on taganud suure juhtimiskogemusega inimeste kaasamise nõukogudesse ning kaaluda tuleks komitee volituste laiendamist tulevikus (2025-2027). Analoogset lähenemist võib olla otstarbekas rakendada ka

suuremate riigi asutatud sihtasutuste (või ka tulundusasutuste) puhul ja sätestada vastav põhimõte riigivaraseaduses (2025).

§ Täiendada riigivara seadust, et edaspidi tuvastataks avaliku huvi ülesannete kulud ning kajastaks need riigi äriühingute ja riigi poolt asutatud sihtasutuste majandusaasta aruannetes (2025-2028).

! Riigi ootustest ja vajadustest lähtuvad tegevused lepitakse kokku **lepinguliselt õiglase tasu vastu** (2026-2028).

§ Asutaja ootuste kohustuslikuks muutmine läbi asutajapolitika kujundamise ja riigivaraseaduse muutmise (2026), mille tulemusel on asutaja poolt seatud strateegilised- ja finantseesmärgid omavahel kooskõlas ning rahastamine õiglane.

! Regulaarne aruandlus valdkonna tulemuslikkuse kohta iga-aastase **koondaruande** näol Vabariigi Valitsusele, Riigikogule ja Riigikontrollile.

! **Riigi esindajate nõustamine ja koolitamine** eraõiguslike juriidiliste isikute nõukogudes.

! Omaniku ootuste seadmine on riigi osalusega äriühingutele olnud mitmeid aastaid rakendatud nõ hea tava, mis muudeti kohustuslikuks alates 2022. aastast. Ootuste seadmise praktika ühtlustamiseks peab Rahandusministeerium neid hindama ja andma koondülevaate valdkonna tulemuslikkuse kohta **iga-aastastes koondaruandes** Vabariigi Valitsusele. Lisaks tuleb jälgida, et omaniku ootuste ja tegevuste tulemuslikkuse hindamise seostatus oleks tagatud.

Tegevus: Riigi tugiteenuste pakkumine

Eesmärk: **Riigi tugiteenused on tõhusalt korraldatud.**

Tabel 4. Riigi tugiteenuste pakkumise mõõdikud ja sihttasemed, perioodil 2018-2028.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2025	2026	2027	2028
	Sihttase									
Kliendi rahuloluindeks personali- ja palgaarvestuse teenusega, %	8,70	8,70	65	72	65	68	≥ 50	≥ 50	≥ 50	≥ 50
Kliendi rahuloluindeks finantsarvestuse teenusega, %	8,40	8,60	61	61	54	63	≥ 50	≥ 50	≥ 50	≥ 50
Kliendi rahuloluindeks riigihangete korraldamise teenusega, %	7,10	7,40	58	74	76	71	≥ 50	≥ 50	≥ 50	≥ 50
Rakendusasutuste ja rakendusüksuste rahuloluindeks RTK toetuste kasutamise korraldamise teenusega,%	-	6,20	14	33	53	N/A	≥ 50	≥ 50	≥ 50	≥ 50

Toetuse taotlejate rahuloluindeks RTK kui rakendusüksusega, %	-	7,20	66	74	67	74	≥ 50	≥ 50	≥ 50	≥ 50
Kliendi rahuloluindeks dokumendihaldus- ja arhiiviteenusega, %	N/A	N/A	N/A	N/A	N/A	38	≥ 50	≥ 50	≥ 50	≥ 50
RmITi poolt pakutavate teenuste kliendirahulolu (5-palli skaalal)	4,21	4,18	4,5	4,37	4,03	4,21	4,2	4,5	4,5	4,5

Riigi Tugiteenuste Keskuse poolt pakutavad tugiteenused

Vajab tähelepanu:

 RTK kasutab arvestusteenuse pakkumiseks ühtset majandustarkvara, mis on juurutatud aastal 2013. Ühtse majandustarkvara kasutusel oleva versiooni tootjapoolne tugi lõpeb 2028. aastal.

 RTK osutab keskseid teenuseid keskvalitsuse asutustele tugiteenuste kokkuleppes ja teenuste kirjeldustes kokkulepitud mahus. Teenuste kasutajate arv kasvab igal aastal. Tugiteenuste osutamise raames täidab RTK Euroopa Liidu struktuurivahendite ja piiriüleste programmide korraldus- ja makseasutuse funktsiooni, Norra ja Euroopa majanduspiirkonna finantsmehhanismide kontaktasutuse ning õigusaktides määratud juhul ka rakendusüksuse ülesandeid.

 Järgnevatel aastatel on RTK-l fookuses äriarhitektuuri ja ärianalüüsi lähenemise rakendamine, terviklahenduste loomisel ja protsesside tõhustamisel, teenuste ulatuse ja kliendibaasi laiendamine, ning ühtse dokumendihalduse- ja arhiiviteenuse kujundamine.

 2025. aastal alustatakse ühtse majandustarkvara kasutuselevõtmise eelanalüüsiga, eesmärgiga võtta uus süsteem kasutusele aastal 2028. Uus süsteem nõuab ka alamsüsteemide nagu veebipõhine aruandluskeskkond ja riigitöötaja iseteenindusportaal muutmist ning teiste liidestatud riigi infosüsteemi kuuluvate süsteemide liidestuste ülevaatamist.

 2026. aastal valmib uus ühtne dokumendihaldussüsteem, mis võetakse järk-järgult kasutusele kõigis riigiasutustes. Uus süsteem on oluline eeldus konsolideeritud dokumendihalduse ja arhiiviteenuse edasiarenduseks.

Teenus: Personali- ja palgaarvestus

Eesmärk: Klientide kõrge rahulolu kvaliteetse ja kuluefektiivse personali- ja palgaarvestuse teenusega, kliendibaas laieneb.

 RTK pakub personali- ja palgaarvestuse teenust jagatud teenusmodeli alusel. Pakutav teenus hõlmab kliendi organisatsiooni struktuuride ja ametikohtade haldamist, asutuse töötajate ja muude isikute personaliandmete haldamist, personaliarvestust, palgaarvestust ning nõustamist personali- ja palgaarvestuse ning aruandluse alal. Kvaliteetse teenuse tagamiseks tehakse koostööd Riigikontrolli ning teiste sise- ja välisaudiitoritega.

Teenuse osutamiseks kasutatakse riigi ühtset majandusarvestustarkvara SAP ning sellega seotud toetavaid infosüsteeme. Vajadusel on majandustarkvaraga liidestatud ka klientide põhitegevuse infosüsteeme.

• Võimalusel **klientide arvu kasvatamine**. Kõikide valitsemisalade üleminek keskele RTIP terviklahendusele, sh personali- ja palgaarvestuse ühtlustamine.

Teenus: Finantsarvestus

Eesmärk: Klientide kõrge rahulolu kvaliteetse ja kuluefektiivse finantsarvestuse teenusega, kliendibaas laieneb.

RTK pakub **finantsarvestuse teenust jagatud teenusmudeli alusel**. Pakutav teenus hõlmab ostu- ja müügidokumentide arvestust, maksete ja laekumiste korraldamist, saadud ja antud toetuste arvestust, varade arvestust, maksude arvestust ja deklareerimist, saldode inventeerimist, finantsaruandlust, juhendite ja sise-eeskirjade koostamist ning klientide nõustamist finantsarvestuse ja aruandluse alal. Lisaks koostab RTK **riigi raamatupidamise koondaruande**, mis hõlmab endas kogu avaliku sektori finantsaruandluse koostamist ning riigieelarve limitide õigsuse tagamist. Teenuse kvaliteetsuse tagamiseks tehakse koostööd Riigikontrolli ning teiste sise- ja välisaudiitoritega.

Teenuse osutamiseks kasutatakse riigi ühtset majandusarvestustarkvara SAP ja sellega seotud toetavaid infosüsteeme ning saldoandmike infosüsteemi. Vajadusel on majandustarkvaraga liidestatud ka klientide põhitegevuse infosüsteeme.

Teenus: Riigihangete korraldamine

Eesmärk: Klientide kõrge rahulolu kvaliteetse ja kuluefektiivse riigihangete korraldamise teenusega, kliendibaas laieneb.

RTK on Vabariigi Valitsuse korraldusega määratud vabatahtlikuks keskeks hankijaks. RTK korraldab avaliku sektori hankijate riigihankeid ja viib läbi keskseid- ja ühishankeid kokkuleppe alusel. RTK ei korralda riigihankeid, mille korraldamiseks on Vabariigi Valitsus määranud eraldi kohustusliku keske hankija.

RTK pakub oma klientidele **riigihangete korraldamise teenust jagatud teenusmudeli alusel**, eesmärgiga tagada klientide vajadustele vastavate riigihangete läbiviimine. Pakutav teenus hõlmab riigihangete planeerimist, riigihangete korraldamist (menetlusedokumentide ettevalmistamist, registritoimingute teostamist ja hankemenetluse läbiviimist) ja riigihangetega seonduvat nõustamist. Sõlmitud hankelepingute täitmist jälgib klient ehk asutus.

Teenuse osutamisel on **olulisemaks töövahendiks riigihangete register**, mille haldamine liikus 2024. aasta alguses Rahandusministeeriumist RTK-sse.

• **Valitsemisalade üleminek keskele riigihangete korraldamise teenusele**, riigihangete korraldamise protsessi analüüsimine, et muuta seda tõhusamaks.

Teenus: Toetuste kasutamise korraldamine

Eesmärk: Toetuste kasutamise korraldamine on ühetaoline, kliendisõbralik ja efektiivne.

Toetuste kasutamise korraldamisel täidetakse Euroopa Liidu struktuurivahendite, taaste - ja vastupidavusrahastu, Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi korraldusasutuste, samuti Eesti-Šveitsi koostööprogrammi ning Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismide riikliku kontaktasutuse, riigisiseste programmide rakendamise ülesandeid ning erinevatest toetusmeetmetest toetust saanud projektide järelevalve ja kontrolli ülesandeid.

Toetuste süsteem kujundatakse vastavalt Vabariigi Valitsuse prioriteetidele ja poliitikakujundaja õigusraamistikule. Vajadusel **kehtestatakse reeglid abikõlblikkusele**, et tagada kokkulepitud eesmärkide saavutamine ja toetuse vahendite mõistlik kasutamine. Toetuste rakendamisel arvestatakse rahastusallika nõudeid, kuid võimalusel ühtlustatakse protsesse. Pikaajaline suund on protsesside ühtlustamine sõltumata rahastamisallikast. Erandiks on Euroopa territoriaalse koostöö eesmärgi ja Euroopa naabruspoliitika rahastamisvahendi programmid, mille tegevuste kavandamisel, korraldamisel ja rakendamisel tehakse koostööd kõigi programmides osalevate riikidega ning projektipartnereid teenindatakse keskselt kõikidest programmides osalevatest riikidest.

Toetuse valdkonna eesmärk on **korraldada ja juhtida toetuste andmist ning teha nende üle järelevalvet** kvaliteetselt, ühetaoliselt, kliendisõbralikult ja efektiivselt. Toetuste andmise korraldamisel, juhtimisel ja rakendamisel juhendatakse riskijuhtimise põhimõtetest. See tähendab, et mida väiksemad on toetuse andmise riskid, seda vähemkoormavad on toetuse andmise tingimused.

Valdkonna lihtsustamiseks on **loodud üks „aken“ (IT-süsteem SFOS e-toetus) välise ja Eesti-siseste ergutava mõjuga toetuste taotlemiseks, menetlemiseks, arendamiseks ja toetuse saajaga suhtlemiseks.**

- **Tulemuspõhise rahastusmudeli kasutamine**, et vähendada bürokraatiat.

- **Struktuurifondide 2021-2027 rahastusperioodi** ja Õiglase ülemineku fondi, Solidaarsusfondi, taaste- ja taaskäivitusrahastu rakenduskavade ja Šveitsi **toetuse elluviimine** ning Norra ja Euroopa Majanduspiirkonna finantsmehhanismide **uue rahastusperioodi käivitamine**.

- **Struktuurifondide 2028+ rahastusperioodi ettevalmistamine**.

- Luuakse ühetaoline rakendussüsteem ka riigisisestele toetuskeemidele ja kehtestatakse selged põhimõtted projektide menetlemiseks rakendusüksuses ning elluviimiseks. Halduskoormuse vähendamiseks **luuakse automatiseeritud protsessid, et toetuse saaja saaks keskenduda tulemuste saavutamisele**. Poliitikakujundaja keskendub meetme eesmärkide saavutamisele ja RTK pakub rakendussüsteemi ülesehitamisel eesmärgi saavutamiseks sobivamaid lahendusi.

Teenus: Dokumendihaldus- ja arhiiviteenus

Eesmärk: Klientide kõrge rahulolu kvaliteetse ja kuluefektiivse dokumendihaldus- ja arhiiviteenusega, kliendibaas laieneb.

Keskselt korraldatud dokumendihaldus- ja arhiiviteenus võimaldab erinevate praktikate ja tööprotsesside ühtlustamist, dubleerimise vähendamist ja senisest ulatuslikumat automatiseerimist. See muudab teenuse kasutajatele mugavamaks ning riigi jaoks kulutõhusamaks.

- **Puudub ühtne kaasaegne dokumendihaldussüsteem**, mida kasutada keskse dokumendihalduse pakkumiseks.

- Dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse raames korraldab RTK tugiteenuste osutamise kokkuleppe sõlminud asutuste dokumendihaldus- ja arhiiviteenust, sh dokumendiringluse korraldamine,

dokumendihaldussüsteemi sisuline haldamine ja teenindatavate asutuste arhiivide haldamine; selgitab välja dokumendihaldussüsteemi arendusvajadused ning esitab need arendajale; nõustab asutusi dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse küsimustes ning dokumendihaldussüsteemi kasutamisel; peab ametnike teenistuslehtede arhiivi.

Dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse pakkumisel on **peamiseks töövahendiks asutuse dokumendihaldussüsteem (DHS)**.

• **Keskse dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse väljaarendamisega jätkamine**, uutele asutustele teenuse pakkumine ning uue DHS-i arendamine ja juurutamine. Kõikide valitsusasutuste üleminek kesksele dokumendihaldus- ja arhiiviteenusele, sh ühtsele infosüsteemile.

Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus poolt pakutavad tugiteenused

Rahandusministeeriumi Infotehnoloogiakeskus (RmIT) pakub info- ja kommunikatsioonitehnoloogia valdkonnas arendus- ja haldusteenuseid Rahandusministeeriumi valitsemisala asutustele ning vastavalt kokkuleppele teistele riigi- ja omavalitsusasutustele.

IKT teenuste keskne pakkumine aitab vältida dubleerimist ning koondada teenuste pakkumiseks vajalik kompetents – kliendid saavad kvaliteetsed, turvalised ja kaasaegsed IT-teenused ning asutused saavad keskenduda oma põhitegevustele.

Vajab tähelepanu:

RmIT eesmärgiks on **muuta arendus- ja haldusteenuste korraldamine kiiremaks ja paindlikumaks** teenuspõhise toimemudeli kasutusele võtmise abil ning kasvatada majasisest arendusvõimekuse osakaalu sisseostetud teenuse kõrval. Väljakutseks on kiire reageerimine muudatustele ning turvalised ja kvaliteetsed digilahendused, mille lausaline sisseost on oluline risk.

Oluline väljakutse on **RmIT-i teenuste vastavus asjakohastele standarditele ja nõuetele** (KÜTS, E-ITS, ISO, GDPR jm), käideldavuse tõstmine, sh eelduste loomine teenuste suuremaks automatiseerituseks, kiiremaks skaleeritavuseks ja paindlikumaks teenuste uuendamiseks. Eesmärk on vähendada tehnilist võlga kaasajastades tarkvara, et luua paremad eeldused pilvetehnoloogia kasutuselevõtuks.

Teenus: IT äriteenused

Eesmärk: Äripartneri teenuse eesmärkide toetamine

• Rahandusministeeriumi valitsemisalas on **keskne IKT juhtimine**. Selleks loodi IT nõukogu, mis juhib strateegiliselt ja paindlikult Rahandusministeeriumi valitsemisala IT arendusportfelli ja IT eelarvet. Käimas on valitsemisala IT arendus- ja eelarvestamise protsesside ülevaatamine ning uuele mudelile üleminek.

Teenus: Töökohateenuse allhange

Eesmärk: Toetada kliente nende igapäevatöös pakkudes kvaliteetseid IT lahendusi parima digiriigi kogemuse nimel.

Arvutitöökoha tugiteenust pakub RmIT RIT-le allhanke raames, kuni kõik asutused on üle läinud RIT kesksele teenusele.

Teenus: Ühishoone tugiteenused

Eesmärk: Kinnisvara-, haldus-, õigus- ja asjaajamisteenust osutatakse vastavalt tugiteenuste kokkuleppele.

Rahandusministeeriumi ühisosakond täidab tugifunktsioone ühishoones asuva kuue ministeeriumi jaoks:

- Justiits- ja Digiministeerium,
- Sotsiaalministeerium,
- Rahandusministeerium,
- Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium,
- Kliimaministeerium,
- Regionaal- ja Põllumajandusministeerium.

Ülesandeid täidetakse põhimääruse ja ministeeriumitega sõlmitud tugifunktsioonide kokkuleppe alusel, kulude katmiseks on keskne eelarve, millesse on oma panuse andnud kõik ühishoone ministeeriumid. Osakonna tööd suunavad ministeeriumite kantslerid ühiselt.

Vajab tähelepanu:

Ministeeriumite ümberkorraldustest tulenevate muudatuste juhtimine.

Ühiselt osutatavate teenuste laiendamine kõikidele ühishoone ministeeriumidele.

Asjaajamisteenuse eesmärk: Korraldada dokumendi- ja arhiivihaldust Justiits- ja Digiministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Rahandusministeeriumile ja Sotsiaalministeeriumile ning koordineerida ministeeriumite ja RTK dokumendihaldus- ja arhiiviteenuse osakonna vahelist koostööd, vajadusel tehakse ettepanekuid protsesside muutmiseks.

Alates 2023. aastast osutab RTK dokumendi- ja arhiivihalduse tegevusi (dokumentide registreerimine ja väljasaatmine, dokumendihaldussüsteemi administreerimine ja kasutajatugi, arhiivi korrastamine) teenusleppel ja toimetudeli alusel ning lähtub teenuse osutamisel asutuses kehtestatud kordadest ja juhistest.

Koostatakse ministeeriumitele juhendeid, kordasid ja dokumentide liigitusskeeme, osaletakse ministeeriumite teabehalduse põhimõtete rakendamisel. Tagatakse ministeeriumitele perioodika ja raamatute tellimine.

Nõustatakse ja koolitatakse ministeeriumite teenistujaid ning nõustatakse ministeeriumite valitsemisala asutusi valdkonna teemades.

Täidetakse Riigihangete Vaidlustuskomisjoni kantselei ülesandeid.

Kinnisvarateenuse eesmärk on korraldada ja koordineerida ühishoone ministeeriumite kinnisvara valitsemist, korraldada kinnisasjade avalikes huvides omandamist, täita riigi kui kinnisasja omaniku ja kasutaja seadustest tulenevaid kohustusi ja kanda õiguseid, sh osaleda planeerimismenetlustes ning anda ehitusseadustikust ja maapõueseadusest tulenevaid kooskõlastusi.

Korraldatakse eelpool nimetatud ministeeriumite ja nende valitsemisalade asutuste riigivara valitsemist, sealhulgas kasutusse andmine ja võtmine, koormamine, võõrandamine; tagatakse

riigivara heaperemehelik ja otstarbekohane kasutamine; korraldatakse, koordineeritakse ja kontrollitakse ministeeriumite valitsemisalades projekteerimis- ja ehitustegevust ning vajadusel uuendatakse riigivara kasutamist koordineerivaid haldusakte.

• Plaanis on **jätkata ministeeriumite riigivara valitsemise kordade uuendamist** (Kliimaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Justiitsministeerium ja Sotsiaalministeerium) ning parendada teenust selliselt, et ministeeriumite ümberkorraldamise järgselt on tagatud kinnisvara valitsemise ühetaolisus ja kvaliteet.

Haldusteenuse eesmärk on tagada ühishoone ministeeriumite töökeskkond ja ühiskasutatavad teenused ning korraldada ministeeriumide riigivara haldamist.

• Korraldatakse **kuue ministeeriumi ühistöökeskkond**, mille eesmärgiks on vara ja eelarve mõistlik kasutus ning parem koostöö ministeeriumide vahel.

Korraldatakse **ühiste ruumide heaperemehelikku ja paindlikku kasutamist ja teenindamist**, jälgitakse ruumide optimaalset kasutust, varustatakse teenistujaid vajalike töövahendite, inventari ja teenustega (välja arvatud IT-vahendid) ning tagatakse kokkulepitud töökeskkond ja vallasvara õige kajastamine RTIP-is, korraldatakse ühishoone turvalisust.

Osutatakse **ühishoones administraatoriteenust** ning kesket **transpordivahendite kasutamist** ja hooldamist ning hoone optimaalset kasutamist.

Õigusteeninduse eesmärk on nõustada õiguslastes küsimustes Justiits- ja Digiministeeriumi, Sotsiaalministeeriumi, Kliimaministeeriumi ja Rahandusministeeriumi teenistujaid ning tagada sise- ja üksikaktide ning lepingute vastavus õigusaktidele.

Peamiselt nõustatakse ministeeriumite struktuuriüksusi või juhtkonda - riigihanke, riigivara, toetuse andmise, töö- ja teenistussuhete ja lepinguõiguse valdkonnas. Nõustatakse või esindatakse ministeeriume õigustalituse valdkondi puudutavates vaidlustes. Koostatakse ministeeriumi juhtkonnale õiguslikke arvamusi ja analüüse, vajadusel nõustatakse ministeeriumite valitsemisala asutusi juriidilistes küsimustes. Koordineeritakse ministeeriumite siseselt hankeplaani koostamist ja täitmist ning kontaktisikuna ministeeriumite ja RTK riigihangete osakonna vahelist koostööd, vajadusel tehakse ettepanekuid protsesside muutmiseks. Korraldatakse ja suunatakse juriidilist tööd ministeeriumites ning töötatakse välja protsesse, juhendid ja õigusaktid (töökorrad), mis tagavad õigusaktides kehtestatud nõuetest kinnipidamise või osaletakse nende väljatöötamisel. Korraldatakse valdkonda puudutavaid koolitusi.

• Õigusteeninduse kvaliteedi, efektiivsuse ja ühetaolisuse tagamiseks ning kasutades ära erinevate ministeeriumite parimaid praktikaid, ühtlustatakse protsesse ja dokumente kõigis õigustalituse nõustatavates ministeeriumites. Ministeeriumite ümberkorraldustega seondult tagatakse pärast üleminekuperioodi sarnaste protsesside rakendamine lisandunud valdkondades ja võetakse kasutusele sarnased dokumendimallid. Õigustalitus tagab, et asutusesisesed töökorrad, protsessid ja juhendid oleksid ajakohased ning kooskõlas õigusaktidega, algatades vajadusel nende muutmise, samuti jätkatakse **protsesside väljatöötamist** standardseteks olukordadeks ning ministeeriumite töötajate majasisest koolitamist.

Teenus: Riigimajade korraldamine

Eesmärk: Riigimajades on tagatud ametiasutuste toimimiseks vajalik töökeskkond, teenused ja vahendid (v.a. IT vahendid).

Riigimajade kontseptsioon loodi üle 10 aasta tagasi. Viimaste aastate jooksul on palju muutunud nii kontorikasutuse harjumustes kui riigiasutuste paiknemises maakondades. Ajale jalgu jäänud kontseptsioon tuleb üle vaadata ja uuendada.

Jälgitakse, et riigimajade ruumikasutus võimaldaks riigiasutustel korraldada üleriigilist värbamist ning tagaks kiirelt muutuvates oludes riigiasutustele vajaliku ruumikasutuse ning töökorralduse. Riigimajade kontseptsiooni rakendamine aitab panustada haldusalade ülesesse paindlikku riigivalitsemisse.

• Riigimajades ühiselt kasutatavate IT-seadmete toimivuse tagamise koordineerimine.

• Võru riigimaja projekteerimistegevuses osalemine.

Tegevus: Riikliku statistika tegemine

Eesmärk: Riiklik statistika on usaldusväärne, tõhus, kättesaadav ning ajakohane

Tabel 5. Riikliku statistika tegemise mõõdikud ja sihttasemed, perioodil 2018-2028.

Mõõdik	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2025	2026	2027	2028
	Sihttase									
Statistikaameti usaldusvärsus, koht edetabelis	17	17	20	15	17	15	12	12	12	12
Statistikaameti kajastamine meedia poolt, kajastuste arv aastas	7 454	8 080	8 252	8 236	8 416	8 446	8 000	8 000	8 000	8 000
Andmeesitaja rahulolu indeks (skaala muutus 2023)	-39	-39	13	16	28	3,3	3,6	3,6	3,7	3,7
Statistika kasutamine, veebikülastuste arv, miljonit	1,2	1,3	1,52	1,66	2,2	2,05	1,7	1,8	1,8	1,8
Andmeesitajate (ettevõtted) halduskoormus tundides, eesmärk aastaga vähendada ca 5% eelmise aasta tundide arvust (alates 2025 4%)	263 992	247 392	234 951	252 992	278 258	295 333	269 344	258 570	248 227	238 298

Teenus: Riikliku statistika tegemine

Eesmärk: Kajastada ühiskonna olukorda ja muutusi ning anda ühiskonnale rahvastiku, sotsiaalvaldkonna, majanduse ja keskkonna arengu seisukohalt olulist teavet.

Riiklik statistika on kvantitatiivne, kvalitatiivne, kokkuvõtlik ja üldistav teave, mis iseloomustab massnähtust vaatlusaluses kogumis ja mis saadakse riikliku statistika programmi raames andmete statistilise töötlemise tulemusena.

Vajab tähelepanu:

Statistika tegemine muutuv keskkonnas ilma andmeesitajate koormust oluliselt suurendamata eeldab **uute andmeallikate** (sh eraandmete), **meetodite ja statistilise töötamise infotehnoloogiliste vahendite arendamist ning kasutamist**. Selline kvalitatiivne muutus vajab piisavat ressursi, kuna uue süsteemi üleminekuni on vaja olemasolevaid käigus hoida. Suur **vajadus on kvalifitseeritud ja kogemustega andmeteandurite järele**, kes saaksid eestvedada meetoodika uuendusi ning samuti Statistikaameti teenuste arendamisele pühendunud IKT personali järele.

Tegevused:

Kiiresti muutuv maailmas eeldavad statistika tarbijad, et **saavad statistikat neid huvitavate nähtuste kohta kiiresti, eelistatult reaaliajaks**. Kiirusega kaasneb statistika usaldusväärsuse vähenemise risk. Riski maandamiseks peab andmetele, töötlusprotsessile ja andmete kvaliteedile lisama protsessi käigus kvaliteetsed metaandmed. **Statistikaamet jätkab metaandmete töö standardiseerimist ja automatiseerimist**. Statistika kvaliteedi riskide ohjamiseks on vajalik läbimõeldud eksperimentaalne tegevus, mille käigus luuakse uut riiklikku statistikat või muudetakse olemasoleva meetoodikat, et paremini vastata klientide ootustele. Lisaks **võetakse kasutusele uusi administratiivseid või eraandmete allikaid vähendades andmeesitajate halduskoormust**.

Statistikaameti kohustus on jälgida, et juba olemasolevaid ja kättesaadavaid andmeid ei küsitaks uuesti. Statistikaameti **eesmärk on koguda andmeid üha väiksema halduskoormuse ja kuluga**. Detailsema statistika tegemine ilma andmeesitajate koormust suurendamata eeldab uute andmeallikate, meetodite ja tööriistade kasutamist, aga ka pidevat statistikavajaduse ülevaatamist ja vähemkasutatavate näitajate asendamist vajalikega. Kiirema, detailsema ja täpsema statistika üheks eelduseks on Statistikaameti ligipääs eraandmetele, mis aga eeldab ühiskondlikku kokkulepet, muudatusi valdkondlikes õigusaktides ning investeeringuid tehnoloogiasse ning meetoodikate väljaarendamisse. Andmeesitamiseks ja –kogumiseks kuluva aja vähendamiseks **on oluline rakendada masin-masin liidestusel põhinevat andmevahetust nii riiklike andmekogude** (x-tee teenused) **kui erasektoriga** (andmepõhine aruandlus). Andmepõhise aruandluse tegevusi koordineerib Majandus ja Kommunikatsiooniministeerium.

Statistika kasutajatele on oluline anda vajalikku teavet neile sobival moel. Statistikaameti eesmärk on **pakkuda klientidele Eesti keskkonna, rahvastiku, sotsiaalvaldkonna ja majanduse arengust ülevaate saamiseks töövahendeid, kus statistika on esitatud visualiseerituna ja mugavalt kättesaadavalt**. Statistikaamet pakub andmete kasutajatele nn andmeabi teenust klienditeeninduse kaudu ning infotehnoloogilist lahendust andmete korduvkasutuseks konfidentsiaalsete andmete taaskasutuskeskkonna kaudu.

Teenus: Statistikaalaste tellimustööde tegemine

Eesmärk: Statistikaameti põhitegevus keskendub statistikaprogrammis kokkulepitud töödele. Et arvestada tarbija soove, pakub Statistikaamet võimalust tellida detailsemat infot kui on andmebaasis või statistikaväljaannetes.

Statistikaamet pakub mitmesuguseid teenuseid: teabenõue, tellimusuuringud, analüüsid, erinevad statistika visualiseerimise lahendused, andmekaeve, teaduslikul eesmärgil andmete kasutamine, statistikaalased koolitused, andmeajamisteenus, andmehalduse alane nõustamine, uudiskirjade tellimine, avaldamiste ja pressiteadete eelinfo tellimine, konsultatsioon Euroopa Liidu riikide statistika kättesaadavuse kohta, andmeesitajale tema andmetega tutvumise võimaldamine ning klienditugi.

Statistikaamet **täiustab andmeajamisteenust**, mille kvaliteetne toimimine edendab infoühiskonda. Andmeajamisteenus on andmete töötlemine teaduse või statistilisel eesmärgil, mille käigus andmete vastutav või volitatud töötaja edastab andmeid riikliku statistika tegijale või riikliku statistika tegija edastab andmeid riigi- ja kohaliku omavalitsuse asutusele, avalik-õiguslikule või eraõiguslikule juriidilisele isikule või avaldab neid isikuandmete kaitse põhimõtteid järgides.

5. Programmi juhtimiskorraldus

Halduspoliitika programmi täitmise eest vastutab Rahandusministeerium, kelle roll on peamiselt koordineerimine ja suunamine: riigi kinnisvara, riigi haldusorganisatsiooni korralduse ja riigi personalipoliitika, kesktele tugiteenuste, riigiabi, riigihangete ja statistika valdkonnas.

Halduspoliitika programmi juhib halduspoliitika asekancler. Programmi juhi ülesanne on programmi koostamise ja uuendamise eestvedamine, elluviimise ja seire koordineerimine. Valdkonna eest vastutavad ministrid kinnitavad programmi pärast riigieelarve vastuvõtmist Riigikogus. Programm avalikustatakse Rahandusministeeriumi veebilehel.

Rahandusministeeriumi halduspoliitika partneriteks on eelkõige keskvalitsuse asutused, kuid personalipoliitika teemades on puutumus ka avaliku sektoriga laiemalt. Riigiabi valdkonnas on partneriteks avalik-õiguslikud juriidilised isikud, riigi sihtasutused, kohaliku omavalitsuse üksused jt riigiabi andjad. Riigihangete valdkonnas on lisaks avaliku sektori organisatsioonidele partneriteks ettevõtted ja neid esindavad organisatsioonid. Riigi osaluspoliitikas on partneriteks teised osalusi valitsevad ministeeriumid, riigi äriühingud, sihtasutused ja MTÜ-d. Riigi kinnisvara valdkonnas on partneriteks lisaks teistele ministeeriumidele, Riigi Kinnisvara AS (riigi hoonetega seotud kinnisvarateenused) ja Maa-amet (riigi maade haldamine). Halduspoliitika valdkondadel on tugev seos eelarvepoliitikaga (näiteks kinnisvaraga seotud investeeringud ja keskne palgapoliitika). Statistikaameti peamisteks koostööpartneriteks on riigiasutused, ettevõtted ning teadus- ja akadeemilised ringkonnad statistika tarbijatena, rahvusvahelised organisatsioonid ning andmeesitajad. Riigi Tugiteenuste Keskuse peamisteks partneriks on RTK teenuseid kasutavad riigiasutused, põhiseaduslikud institutsioonid, avalik-õiguslikud juriidilised isikud ja riigi asutatud sihtasutused, Euroopa Komisjon ja RTK poolt rakendatavatest meetmetest toetuse taotlejad. Riigiasutused, riigi valitseva mõju all olevad sihtasutused ja avalik-õiguslikud juriidilised isikud, kellele tugiteenuseid osutatakse.

Rahandusministeeriumi partneriteks rahvusvahelisel tasandil on Euroopa Komisjon, OECD ja teised organisatsioonid.

Tõhusa riigi tulemusvaldkond ja halduspoliitika programm on horisontaalselt seotud paljude tulemusvaldkondadega. Kõige enam on halduspoliitika programm seotud infoühiskonna, õiguskorra, regionaalarengu ja maaelu ning tööturu tulemusvaldkonnaga ja teiste riigivalitsemise programmidega.

Programmi tulemusi seiratakse vastavalt määrusele „Riigi eelarvestrateegia ja ministeeriumi valitsemisala eelarve projekti koostamise ning riigieelarve vahendite ülekandmise kord“. Iga lõppenud aasta kohta koostatakse programmi tulemusaruanne, mis on sisendiks „Riigivalitsemise“ tulemusaruandesse.

LISA 1. Halduspoliitika programmi teenuste rahastamiskava

Programmi teenuste rahastamiskava	Eelarve			
	2025	2026	2027	2028
Programmi kulud (tuhat eurot)				
Tegevus	37 680	35 124	45 962	58 770
Riigi halduse korraldamine				
Riigihangetealaste vaidlustuste lahendamine	424	415	411	469
Riigi kinnisvara poliitika ja selle elluviimise koordineerimine	35 290	33 056	43 928	56 674
Riigivalitsemise valdkonna arendamine	214	208	204	204
Riigi osaluspoliitika kujundamine	232	225	221	221
Riigihangete poliitika kujundamine	665	577	566	567
Riigiabi poliitika ja regulatsiooni elluviimine	202	196	192	192
Riigi personalipoliitika kujundamine	653	448	441	442
Tegevus	62 169	64 166	61 797	59 073
Riigi tugiteenuste pakkumine				
Personali- ja palgaarvestus	1 964	1 954	1 917	1 916
Finantsarvestus	5 390	5 123	5 043	5 050
Riigihangete korraldamine	1 352	1 315	1 298	1 297
Dokumendihaldus- ja arhiivindusteenus	1 059	1 472	1 033	1 032
Toetuste kasutamise korraldamine	9 999	9 846	9 890	10 188
IT äriteenused	30 785	33 006	31 290	28 261
IT siseteenused	579	565	541	534
Ühishoone tugiteenused	7 201	7 044	6 946	6 953
Riigimajade korraldamine	3 841	3 840	3 840	3 840
Tegevus	12 539	11 089	10 879	10 879
Riikliku statistika tegemine				
Riikliku statistika tegemine	10 789	9 769	9 559	9 559
Statistikaalaste tellimustööde tegemine	1 750	1 320	1 320	1 320

Põhjalikum ülevaade riigieelarve juhtimislaual <https://fin.ee/2024-riigieelarve>.

<https://fin.ee/riigi-rahandus-ja-maksud/riigieelarve-ja-eelarvestrateegia/2025-riigieelarve>